



# Seksizm w polityce? Przekonania młodych Polek i Polaków na temat obecności kobiet na scenie politycznej

Badanie na ogólnopolskiej próbie młodych Polaków

# Cel raportu i kluczowe pojęcia



- Cel główny: zbadanie akceptacji obecności kobiet w polityce. Sprawdzaliśmy **na ile silne są uprzedzenia wobec kobiet angażujących się w politykę.**



- Seksizmem nazywamy „**przekonania, które podtrzymują społeczne nierówności między kobietami i mężczyznami**” (Swim i in., 2009, s. 137). Mówiąc wprost, seksizm to uprzedzenia na tle płciowym (Pietrzak i Mikołajczak, 2015).



- **Z seksizmem możemy mieć do czynienia w wielu kontekstach – my pod lupę wzięliśmy kontekst polityki.** Zapytaliśmy młodych Polaków i młode Polki o ich opinie dotyczące angażowania się kobiet w życie polityczne - chcieliśmy sprawdzić, na ile wspierają oni seksistowskie twierdzenia dotyczące sfery politycznej.

# Kobiety w polityce: dane



- Obserwując scenę polityczną, łatwo dostrzec, że udział mężczyzn w polityce jest większy, niż udział kobiet. Co pokazują dane?
- Według Biura analiz, dokumentacji i korespondencji Kancelarii Senatu (2019)\*: „W każdym parlamencie krajowym państw członkowskich UE jest więcej mężczyzn niż kobiet”. Z krajów europejskich najmniejszy odsetek kobiet w parlamencie jest na Węgrzech (12,6%) i Ukrainie (11,6%), największy zaś w Szwecji (47,3%) i Finlandii (41,5%). **Jeśli chodzi o Polskę, to według analiz przedstawionych we wskazanym raporcie, nasz kraj zajmuje dopiero 55 miejsce pod względem liczby kobiet w parlamencie (na 191 państw uwzględnionych w rankingu) - 29,1% kobiet w Sejmie.** W polskim Senacie kobiet jest jeszcze mniej, bo jedynie 14%.
- Ponadto, jak zauważają autorzy raportu, istnieją **„znaczne różnice między płciami na stanowiskach ministerialnych”**, a mężczyźni częściej otrzymują „prestżowe teki” (na przykład sprawy zagraniczne, obrona, sprawiedliwość), podczas, gdy kobiety otrzymują „teki społeczno-kulturowe” (na przykład edukacja).
- **Nasz raport wskazuje na możliwą barierę w angażowaniu się kobiet w politykę – przekonania wspierające nierówności płciowe w sferze politycznej.**



\*[https://www.senat.gov.pl/gfx/senat/pl/senatopracowania/178/plik/ot-676\\_kobiety\\_w\\_polityce.pdf](https://www.senat.gov.pl/gfx/senat/pl/senatopracowania/178/plik/ot-676_kobiety_w_polityce.pdf)

# Podsumowanie wyników



Fight  
sexism

- Ponad połowa młodych Polaków i Polek **nie zgadza się ze stwierdzeniami umniejszającymi rolę kobiet** w świecie polityki.
- Z drugiej strony, ~15% jest zdania, że polityka jest **zbyt trudna dla kobiet** i „odziera je” z ich kobiecości. Przekonania te w większym stopniu wyrażają **panowie**, aniżeli panie, a także osoby **niezaangażowane** (vs. zaangażowane) w życie obywatelskie.
- Analiza korelacji wykazała, że seksizm w polityce wiąże się ze zmiennymi psychologicznymi, o których wiadomo, że przewidują różnorakie stereotypy i uprzedzenia: z prawicowym autorytaryzmem, orientacją na dominację społeczną oraz – tutaj w najsilniejszym stopniu – z uzasadnianiem systemu politycznego.

Większość młodych Polaków i Polek nie zgadza się z seksistowskimi stwierdzeniami dotyczącymi kobiet w polityce. 11% procent badanych twierdzi, że kobiety nie nadają się do polityki, natomiast 60% jest przeciwna takiej opinii.

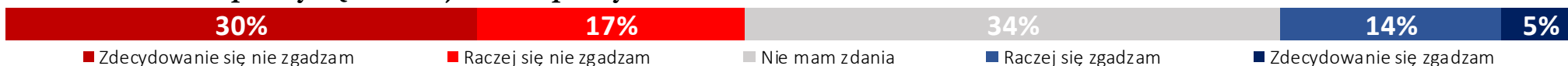
PolSe. Proszę określić, w jakim stopniu zgadza się Pan/i z następującymi stwierdzeniami. (skala od 1 do 5)

Bottom2Box

Top2Box

47%

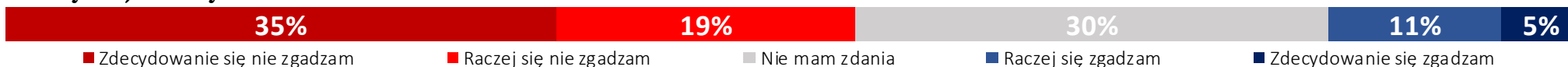
**Dla kobiet inne sprawy są ważniejsze niż polityka.**



19%

54%

**Polityka jest zbyt brutalna dla kobiet.**



16%

57%

**Kariera polityczna odziera kobiety z ich kobiecości.**



15%

61%

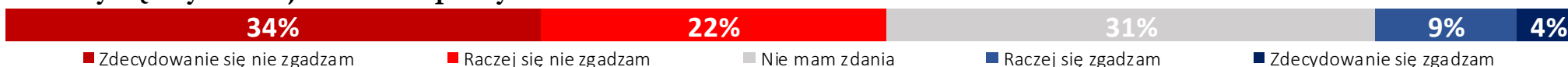
**Kobietom brakuje charyzmy, by odnieść polityczny sukces.**



14%

56%

**Kobiety są zbyt emocjonalne do polityki.**



13%

60%

**Kobiety nie nadają się do polityki.**



11%



Średnia z 6 pytań dla seksizmu w polityce wśród młodych Polaków:  
(skala od 1 do 5)

2,26



Porównano ze sobą wskaźniki (średnie) „seksizmu w polityce” dla kobiet i mężczyzn. Analizy wykazały, że mężczyźni odznaczają się istotnie wyższym poziomem braku akceptacji wobec kobiet w polityce.



2,14

VS



2,40



Następnie, porównano ze sobą wskaźniki (średnie) seksizmu w polityce dla osób głosujących w wyborach versus osób niegłosujących w wyborach. Osoby głosujące w wyborach mają istotnie niższy poziom seksizmu w polityce, niż osoby niegłosujące w wyborach. Wydaje się zatem, że niepartycypujący obywatele mniej akceptują kobiety w polityce, aniżeli ci, którzy partycypują.



2,05

VS



2,46



- Prawicowy autorytaryzm (RWA) to zmienna określająca tendencję ludzi do: uległości wobec uznawanych autorytetów, wrogości wobec osób nieprzestrzegających tradycyjnych norm i zasad, przestrzegania norm akceptowanych przez autorytety (Altemeyer, 1996). Jest istotnym predyktorem stereotypów oraz myślenia spiskowego o polityce (Korzeniowski, 2009). **Wyniki naszego badania wykazały, iż osoby o wyższym poziomie RWA mają silniejsze przekonanie o tym, że kobiety nie pasują do polityki.**



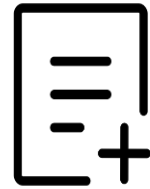
- Orientacja na dominację społeczną (SDO) to konstrukt dotyczący postaw międzygrupowych, odzwierciedlający preferencje wobec hierarchicznych relacji. Osoby o wysokiej orientacji na dominację społeczną cenią władzę, dominację i wyższość pewnych grup nad innymi (Pratto i in., 1994). SDO pozytywnie koreluje z uprzedzeniami etnicznymi, rasizmem, seksizmem i politycznym konserwatyzmem, homofobią i klasizmem (Altemeyer, 2004; Pratto i in., 1994; Sidanius i Pratto, 1999). **Wyniki naszego badania wykazały, iż seksizm wobec kobiet w kontekście polityki jest dodatnio związany z orientacją na dominację społeczną.**



- Uzasadnianie systemu (SJ) to motywacja do postrzegania porządku społecznego, w którym ludzie funkcjonują, jako sprawiedliwego i naturalnego – motywacja do usprawiedliwiania i racjonalizowania stanu, w jakim żyją i spraw, jakie istnieją w ich życiu (status quo) (Jost i Banaji, 1994). SJ wiąże się z seksizmem (Connelly i Heesacker, 2012). **W naszym badaniu uzasadnianie systemu było najsilniejszym korelatem seksizmu w polityce.** Być może przez to, że SJ wiąże się z akceptacją dla mitów legitymizujących, czyli przekonań uzasadniających istniejącą hierarchię społeczną, osoby uzasadniające system mają przekonanie, że w polityce nie ma miejsca dla kobiet – kobiety w polityce mogą oznaczać naruszenie tradycyjnego społecznego porządku, w którym to role polityczne pełnią mężczyźni.



# Metoda badania i charakterystyka próby młodych Polaków



Badanie zostało przeprowadzone na reprezentatywnej próbie młodych dorosłych Polaków (18-25 lat), **N=1048**. Posłużono się metodą CAWI (Computer Assisted Web Interview). Pomiar został zrealizowany na ogólnopolskiej, losowo-kwotowej próbie, gdzie kwoty są dobierane wg reprezentacji w populacji (młodych) dorosłych Polaków dla płci, wieku i wielkości miejscowości zamieszkania.

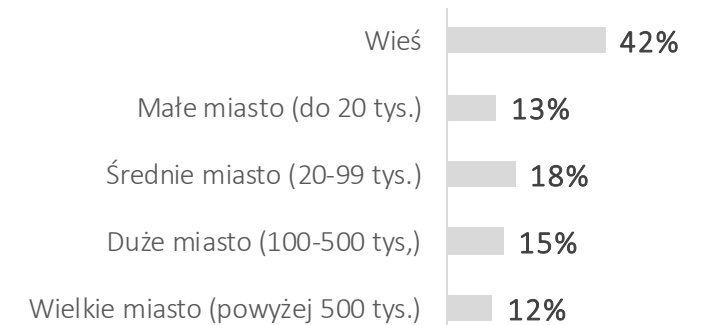
**Badanie zostało przeprowadzone w grudniu 2019 roku.**



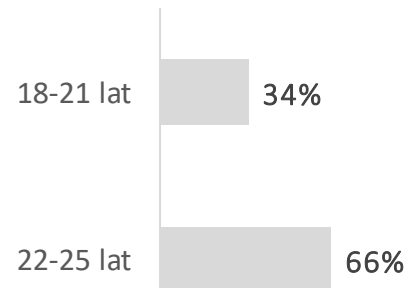
## PŁEĆ



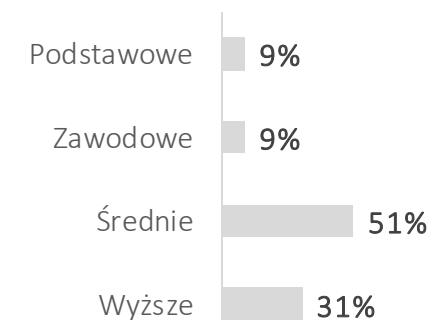
## WIELKOŚĆ MIEJSCA ZAMIESZKANIA



## WIEK



## WYKSZTAŁCENIE



# Autorzy



**POLITICAL COGNITION LAB**

Polish Academy of Sciences

**Zuzanna Molenda**

**Marta Marchlewska**

**Kontakt:**  
[politicalcognition.psych.pan.pl/](http://politicalcognition.psych.pan.pl/)

